

Самостійна робота № 1 (2год), ЗМ1,Т2

Тема заняття: *Найдавніша історія України*

Мета заняття навчальна: *охарактеризувати розселення слов'янських племен;*

виховна: *сприяти усвідомленню студентами, того, що українці є слов'янським народом, а отже і нашими предками;*

пізнавальна: *формувати уявлення про характер життя та рівень соціального розвитку східнослов'янських племен;*

розвиваюча: *розвивати вміння орієнтуватися у науковій періодиці історії;*

міжпредметні зв'язки: *всесвітня історія, географія;*

вид контролю: *усне опитування;*

завдання: *підготувати повідомлення;*

Література: *Л.2(д) ст..26-52, Л.4(о) ст..25-45*

Контрольні запитання:

1.Первісні люди та спосіб їх життя. Неолітична революція.

2.Землеробські племена. Трипільська культура.

3.Кочові племена на території України. Антична цивілізація Північного Причорномор'я.

4.Походження слов'янських народів. Розселення східних слов'ян. Заснування Києва.

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

Основні поняття: *історія, трипільська культура, кочові народи, цивілізація.*

Розкриваючи сутність проблеми доцільно користуватися підручниками за редакцією О.Субтельного та Л.Корміча, в яких повно та аргументовано висвітлено матеріал.

Під час вивчення матеріалу студенти повинні оволодіти знаннями, про характер та рівень життя східнослов'янських племен, та з'ясувати причини розселення східних племен та заснування Києва.

Вивчаючи самостійно ці теми, шановний студенте, Вам корисно буде скористатися наступним матеріалом, який наштовхне Вас на правильні роздуми та допоможе розібратися в даній темі.

У період неоліту та енеоліту територію України заселяли дві основні групи племен: землероби, котрі освоїли Правобережжя, і скотарі, які мешкали в степових і лісостепових зонах Півдня і Південного сходу, тобто відбувався перший великий суспільний поділ праці.

Велике значення для вивчення енеоліту в Україні має трипільська культура, яка була відкрита наприкінці XIX ст.. поблизу с. Трипілля на Київщині. Сфера її поширення в IV-III тис. до н.е. – Лісостепове Правобережжя і Подністров'я, Волинь і Степове Причорномор'я. Основними галузями господарства трипільців були землеробство і скотарство. Трипільські племена займалися керамічним виробництвом господарського і побутового посуду, різного за формою, із спіральним орнаментом. Свої будинки – одно-або двоповерхові – споруджували з глини на дерев'яному каркасі, вони мали прямокутну форму.

З VII ст.. по III ст.. до н.е. жах на народи Східної Європи та Близького Сходу наганяли племена скіфів, які прийшли з глибини Азії і вторглися в Північне Причорномор'я. Скіфи завоювали величезну територію для тих часів між Доном, Дунаєм і Дніпром, частину Криму, утворивши там державу Скіфію.

Скіфська держава – перше політичне об'єднання на півдні Сх.Європи в ранньому залізному віці. Скіфське суспільство складалося з трьох основних верств: воїнів, жерців, рядових общинників. Основу скіфського виробництва становило скотарство. Землеробське населення Скіфії вирощувало пшеницю, просо. Землероби жили в поселеннях, які розташовувалися на берегах річок і укріплювалися ровами й валами.

У III ст.. до н.е. Скіфія розпалася. Їх змістили сармати, які прийшли з Волги. Велике значення в житті сарматів мали війни за пасовиська та здобич. Значну роль у господарстві сарматів відігравала праця рабів. Кочовий спосіб життя населення і торгівельні зв'язки з багатьма народами сприяли поширенню серед них різних культурних впливів.

VIII – VII ст.. до н.е. відомі в історії України як етап «великої грецької колонізації». Перша грецька колонія була збудована на острові Березань. У VI ст.. до н.е. вже на самому узбережжі виникає ряд грецьких селищ: Тіра, Ольвія, Херсонес, Феодосія, Пантікапей, Фанагорія. Ці колонії мали тісний зв'язок з метрополіями, від яких відокремилися. Вони мали такий самий політичний лад, релігію, брали участь у спортивних змаганнях. З колоній метрополії одержували продукти. У свою чергу, греки привозили в колонії вино, маслини, металеві знаряддя, посуд.

Слов'яни як самостійна етнічна спільнота вийшла на політичну арену на початку I тис. н.е., за часів так званого Великого переселення народів. Початком цього процесу стало переміщення готів у IV ст.. із Прибалтики в Причорномор'я. навала готів розколола

слав'янські племена, які на той час зустрічалися під назвою венеди, на антів та склавинів.

Поява феномена Давньоруської держави у IX ст.. на території Східної Європи – результат взаємодії різноманітних чинників.

Вдосконалення землеробських знарядь у VII-IX ст., підвищення продуктивності праці, зростання виробництва додаткового продукту спричинили кардинальні зміни в соціальній сфері. Поглиблювалася класова диференціація – землевласники перетворювалися на феодалів, а вільні общинники ставали феодално залежним населенням, що створювало передумови для активного державотворчого процесу.

Відокремлення ремесла від сільського господарства, зародження товарного виробництва у VIII-X ст.. зумовили помітну активізацію внутрішнього обміну та розширення зовнішньої торгівлі. Розширення торгівлі – сприяло збагаченню слов'янської родоплемінної знаті, посилювало диференціацію суспільства.

Період становлення держави Русі-України проходив у тяжкій боротьбі з варягами, печенігами, половцями, та іншими завойовниками. За доби великих переселень народів (III-VII) на землях наших пращурів панували готи, гуни, авари. Та всі вони поступилися місцем міцному союзу автохтонних слов'янських племен антів, полян, древлян, дулібів, сіверян, тиверців. Вони у VI-VII ст. започаткували процес державотворення, утворивши союз східнослов'янських племен – Русь (7), а потім ще потужніший союз – Руська земля з центром у Києві.

Початок державного життя України датують VII-VIII ст.. літописи зберегли легенду про перших князів – основоположників Києва: Кия, Щека і Хорива. В своєму розвитку Київська Русь пройшла такі періоди: становлення, розквіту, феодальне роздроблення, занепаду.

Питання, які винесені на співбесіду:

1. Як навколишнє середовище первісної людини впливало на характер господарської діяльності?
2. Доведіть, що трипільська культура перебувала на досить високому рівні розвитку?
3. Чому кочовиків називали «оперезані мечем»?
4. Чим зумовлене масове переселення з Греції?
5. Який вплив мали грецькі колонії на народи, що проживали в Північному Причорномор'ї?

6. Як ви гадаєте, якими були причини активного проникнення слов'ян на територію Балканського півострова?

Підготувати повідомлення:

1. Поховання скіфів.
2. Змалюйте життя та побут грецьких міст-колоній.